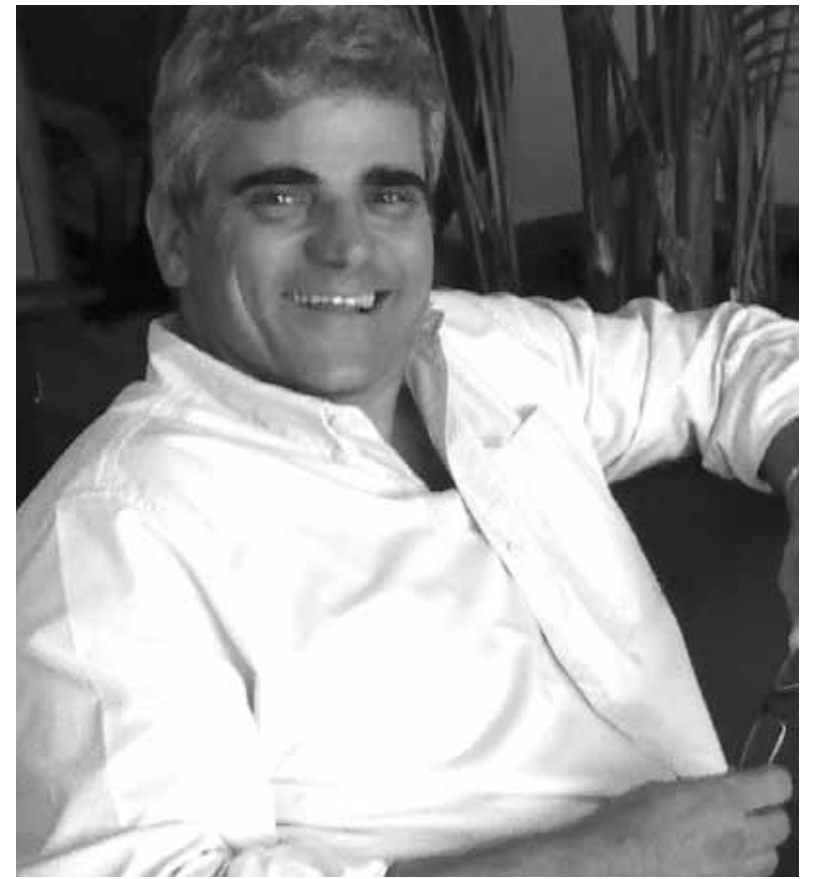

Δρ ΓΙΩΡΓΟΣ ΨΑΡΑΣ

Μικρός ήθελε να γίνει αρχιτέκτονας. Στο στρατό επέλεξε την ιατρική. Μια σειρά συμπτώσεων έφεραν τον Γιώργο Ψάρα στη Νότιο Αφρική να ειδικεύεται στην πλαστική χειρουργική. Έγινε καθηγητής και διευθυντής του Τμήματος Πλαστικής Χειρουργικής του Πανεπιστημίου του Τζοχάνεσμπουργκ και ίδρυσε το Smile Foundation για παιδιά με προβλήματα στο πρόσωπο. Ειδικεύτηκε στις επεμβάσεις για το Moebius Syndrome. Με την επιστροφή του στην Κύπρο ετοιμάζεται να λειτουργήσει το Smile Foundation Κύπρου.

Ο πλαστικός χειρουργός που δίνει χαμόγελο στα παιδιά

> «Η πλαστική χειρουργική της Κύπρου είναι συνώνυμη με την αισθητική»

ΤΗΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΟΥ ΔΡΟΥΣΙΩΤΟΥ

Συνήθως οι πλαστικοί χειρουργοί ταυτίζουν το όνομά τους με εγχειρήσεις αισθητικής, εσείς το ταυτίσατε με ένα φιλανθρωπικό ίδρυμα, το Smile Foundation. Ναι, το οποίο ξεκίνησε το 2000 στη Νότιο Αφρική, όταν ο Νέλσον Μαντέλα ζήτησε από το Τμήμα Πλαστικής Χειρουργικής του Πανεπιστημίου του Τζοχάνεσμπουργκ, του οποίου ήμουν καθηγητής και διευθυντής του Τμήματος Πλαστικής Χειρουργικής να συνεργαστούμε με τον Καναδό ιατρό Ζούκερ για να εγχειρήσουμε ένα παιδί με Moebius Syndrome. Δεν είχε βασικά το προσωπικό νεύρο, αυτό που κινεί όλους τους μύς του προσώπου. Ήταν μια πρόκληση για μας, την οποία δεχτήκαμε. Δόθηκε μεγάλη δημοσιότητα, ήλθε ο Νέλσον Μαντέλα στο νοσοκομείο και κάλεσε όλη την ομάδα στο σπίτι του.

Πώς είναι ως άνθρωπος; Είναι μια χαρισματική προσωπικότητα, πολύ ψηλός με μια τρομερή ενέργεια, επιβλητικός, φιλικός. Σε όλους απήνθινα ένα σχετικό λόγο, ήξερε τι έκανε ο καθένας. **Ήταν δική του ιδέα η δημιουργία του Smile Foundation;** Αυτός έριξε την ιδέα και την πήραμε εμείς, δυο γιατροί και ο αρχιτεκτονικός της εφημερίδας Star και αξιοποιήσαμε την υπερβολική προβολή. Ο στόχος του ιδρύματος είναι να αντιμετωπίζει ολιστικά τα παιδιά που έχουν προβλήματα στο πρόσωπο και δεν διαθέτουν οι γονείς τους οικονομικούς πόρους. Είμαστε σήμερα ένα από τα λίγα κέντρα στον κόσμο που κάνουν την εγχείρηση για το Moebius Syndrome.

Πώς συντηρείται το Ίδρυμα; Από δωρεές εταιρειών. Μεγάλοι χορηγοί σήμερα είναι η εταιρεία Colgate, η τηλεφωνία Vodacom και μια μεγάλη σειρά υπεραγορών. Το Smile Foundation εκτός από τους χορηγούς που το στηρίζουν οικονομικά, έχει και τρεις βασικούς προστάτες, τον Νέλσον Μαντέλα, τον πρώην πρόεδρο Ντεκλέρκ και την πριγκίπισσα του Μονακό Καρολίνα.

Οι εγχειρήσεις γίνονται... 5-6 φορές το χρόνο κατά τη διάρκεια του smile week. Εκτός από το Τζοχάνεσμπουργκ για πρώτη φορά θα οργανώσουμε smile week το Δεκέμβριο στο Cape Town και στην Πρετόρια τον Φεβρουάριο.

Σκέφτηκε να κάνει ανάλογο Ίδρυμα και στην Κύπρο; Ετοιμάστηκε ήδη το καταστατικό και είμαστε στη διαδικασία εγγραφής του Smile Foundation Κύπρου. Οι στόχοι εδώ είναι λίγο διαφορετικοί, θα εξυπηρετούνται παιδιά που δεν έχουν τους πόρους για ιατρική περίθαλψη στο τομέα της πλαστικής χειρουργικής. Μας ενδιαφέρει να γίνει γνωστό το Smile Foundation στην ευρύτερη περιοχή, Μέση Ανατολή, Βόρειο Αφρική, Νότιο Ευρώπη και ειδικά στον τομέα της επανορθωτικής χειρουργικής για το Moebius Syndrome και την παράλυση του προσωπικού νεύρου.

Ένας άνθρωπος που κάνει τόσο σοβαρές επεμβάσεις, πώς μπορεί να ασχολείται την ίδια στιγμή με τη ρυθίδα του προσώπου; Πατί να μην μπορεί; Το ένα δεν αναιρεί το άλλο, είναι δυο μορφές του ίδιου επαγγέλματος. Η πλαστική χειρουργική χωρίζεται σε δυο μεγάλες ενότητες, την αισθητική και την επανορθωτική. Πατί να μην μπορεί κανείς να τις αναμείξει;

Τα 20 χρόνια που είσατε στην Νότιο Αφρική... ασχολήθηκα και με τα δυο παράλληλα.

Μετά από 20 χρόνια στην Νότιο Αφρική, διευθυντής του Τμήματος Πλαστικής Χειρουργικής και καθηγητής, γιατί αποφασίσατε να γυρίσετε στην Κύπρο; Η επιθυμία της επιστροφής υπήρχε μέσα μου από την αρχή. Ξεκίνησα για ειδικότητα στη Νότιο Αφρική και χωρίς να το καταλάβω πέρασαν 20 χρόνια. Η επιστροφή στις ρίζες, την οικογένεια, τους φίλους έπρεπε να γίνει τώρα, διότι μετά θα ήταν πάρα πολύ αργά.

Ποια είναι η μεγαλύτερη δυσκολία προσαρμογής; Είμαι ακόμη στην περίοδο προσαρμογής διότι τον Ιούνιο παραιτήθηκα από το νοσοκομείο και γύρισα στην Κύπρο. Βέβαια όλα αυτά τα χρόνια επαφή με την Κύπρο. Έκανα κάποιες εγχειρήσεις στις διακοπές μου. Τώρα ξεκινά η ρουτίνα του πλαστικού χειρουργού στην Κύπρο, η οποία είναι πολύ διαφορετική από αυτήν που είχα μέχρι σήμερα.

Ποια είναι η διαφορά; Ήμουν σε ένα ακαδημαϊκό Ινστιτούτο. Διεύθυννα ένα τμήμα με 20 γιατρούς, υπήρχε συνέχεια η τριβή με το αντικείμενο, το κάθιστο το καινούργιο. Οι γιατροί που τελειώσαν στη Νότιο Αφρική είναι περιζήτητοι στην Αυστραλία, Καναδά, Αμερική και Αγγλία, διότι στα νοσοκομεία της Νότιας Αφρικής αποκτήεις τεράστια πείρα ιδίως στον χειρουργικό τομέα διότι υπάρχει πολύ τραύμα. **Λόγω των κρουσμάτων βίας;** Όχι μόνο.

Ένα περιστατικό βίας σας έκανε γνωστό στην Νότιο Αφρική; Ναι, ήταν το 2000 όταν μας έφεραν μια κοπέλα που είχαν απαγάγει, κάψιμο, κτυπήσει, βασικά δεν είχε πρόσωπο και σιγά-σιγά της ξαναδημιουργήσαμε. Μετά από λίγα χρόνια πέθανε από AIDS.

Ποια είναι η πλαστική χειρουργική της Κύπρου; Δυστυχώς η πλαστική χειρουργική της Κύπρου είναι συνώνυμη με την αισθητική - κοσμητική, λίγος κόσμος ξέρει ότι για το άλλο ή βήτα ιατρικό πρόβλημα πρέπει να πάει στον πλαστικό χειρουργό. Πολλά περιστατικά πηγαίνουν στο εξωτερικό ενώ θα μπορούσαν να γίνονται στην Κύπρο.

Η κοινωνία σήμερα προτάσσει πρότυπα ομορφιάς για αυτό είμαστε πιο ευαισθητοποιημένοι για την εικόνα μας; Από την στιγμή που μια κοινωνία έχει επιλύσει τις βασικές της ανάγκες, τότε αρχίζει να κοιτάζει για καλύτερο σπίτι, για μεγαλύτερο αυτοκίνητο, για ωραιότερη εμφάνιση. Δεν πρέπει να το βλέπουμε ως το κακό της εποχής μας. Από αρχαιολογικών χρόνων σε όλους τους πολιτισμούς υπήρχε η ανάγκη του ανθρώπου να είναι ωραίος.

Ποια είναι η πιο συνηθισμένη επέμβαση που καλείται να κάνει ένας πλαστικός χειρουργός τις μέρες μας στην Κύπρο; Οι επεμβάσεις στήθους ίσως είναι υπ' αριθμόν ένα παρόλο που νομίζω ότι είναι σε φάσεις. Μπορεί μια εποχή να θέλουν στήθος, τον επόμενο μήνα μύτες.

Πώς ξεκινά ένας πλαστικός χειρουργός να φτιάξει ένα πρόσωπο; Είναι όπως ο ζωγράφος μπρο-

στά στον άδειο καμβά; Έχεις να κάνεις με ένα ζωιανό οργανισμό, ο οποίος εκτός από το πρόβλημα στο πρόσωπο έχει και τη δική του αντίληψη, οπότε πρέπει να τον ακούσεις και να τον σεβαστείς. Πρώτα κοιτάζω την ψυχολογία του ασθενούς, γιατί πολλές φορές παρακινείται να κάνει μια επέμβαση από λάθος δεδομένα.

Κάποιοι άνθρωποι συνεχώς προσπαθούν να καλύψουν τα εσωτερικά τους κενά με επεμβάσεις της εικόνας; Ναι, διότι δεν ικανοποιούνται και είναι αυτοί που συμβουλεύω να μην κάνουν επεμβάσεις. Τους λέω από την αρχή το τι μπορεί να πετύχει μια εγχείρηση.

Από την ημέρα που γίνει η επέμβαση ξεκινά μια αντίστροφη μέτρηση; Ναι, η εγχείρηση σε παίρνει κάποια χρόνια πίσω, αλλά συνεχίζεις να γερνάς. **Πατί να μην δεχόμαστε τη φυσική φθορά του χρόνου;** Δεν είναι ότι δεν την δεχόμαστε, προσπαθούμε να την κάνουμε όσο πιο ανώδυνη γίνεται. Ίσως να εμπιπείς στα όρια της φιλοσοφίας γιατί ο άνθρωπος να θέλει να φαίνεται νέος.

Όλα αυτά τα σκευάσματα, ενέσιμα και μη, έρχονται να ανταγωνιστούν τη δουλειά του πλαστικού χειρουργού; Όχι, δεν ανταγωνίζονται τη δουλειά του, απλώς την συμπληρώνουν.

Μα με αυτά αποφεύγονται κάποιες εγχειρήσεις. Απλά τις αναβάλλεις, τα σκευάσματα είναι γρήγορες προσωρινές λύσεις. **Μπορεί κάποιος να μη βεβαιωθεί ότι δεν θα έχουν κάποιες παρενέργειες στον οργανισμό;** Το botox χρησιμοποιείται τα τελευταία 25 χρό-

«Μέσα στο χειρουργείο πρέπει να υπάρχει μουσική»

Η αγάπη για τη ζωγραφική από πού πηγάζει; Είναι κάτι έμφυτο, παλιά ζωγράφιζα αλλά τώρα δεν έχω χρόνο. Τελευταίως είχα φέρει στο Τμήμα μου στο Πανεπιστήμιο έναν καθηγητή της γλυπτικής και μας έκανε μαθήματα στο νοσοκομείο. Ήταν κάτι που άρεσε σε όλους τους πλαστικούς χειρουργούς.

Η μουσική... μου αρέσει πάρα πολύ, περισσότερο από τη ζωγραφική. Μέσα στο χειρουργείο πρέπει να υπάρχει απαραίτητα μουσική.

Πώς ετοιμάζεται ένας πλαστικός χειρουργός; Πλένεται... (γελά). Σε δύσκολες περιπτώσεις μου αρέσει να κάνω την εγχείρηση με το μυαλό μου, αυτές των 8-10 ωρών που πρέπει να συνεργαστείς με πολλούς χειρουργούς και πρέπει να έχεις ένα σωστό χρονοδιάγραμμα. Τις εγχειρήσεις ρουτίνας ούτε καν τις σκέφτεσαι πάρα πολύ.

Μια αποτυχία σε έναν πλαστικό χειρουργό τι συνεπάγεται; Είναι ένα αρκετά σοβαρό και όχι ευχάριστο γεγονός, είναι κάτι που φαίνεται και πρέπει να μολέσεις να στηρίξεις τον ασθενή ψυχολογικά για να αντιμετωπίσει την αποτυχία. Τη δική σου. Ναι, αλλά μπορεί να μην φταις, ένα αμάλτωμα για παράδειγμα είναι κάτι που μπορεί να συμβεί χωρίς να φταίει ο γιατρός. Πρέπει να βοηθήσεις τον ασθενή ψυχολογικά στη δύσκολη περίοδο και μετά να πες τι βήματα θα κάνεις για να διορθώσεις το πρόβλημα.

Ποιος είναι ο επόμενος στόχος στη νέα ζωή που ξεκινάτε; Να εδραιώσουμε το Smile Foundation στην Κύπρο για να αρχίσει να παράγει έργο. Όσο άποιο η επιθυμία να δημιουργήσω οικογένεια.

να σε σπαστικά παιδιά. Παρόλο που ότι είναι τοξικό, εισάγεται στο μυ τον οποίο παραλύει αλλά τα ένζυμα που παράγει ο οργανισμός μας, σιγά-σιγά το διασπούν και γι' αυτό διαρκεί 5-6 μήνες και μετά αποβάλλεται. Το ιαλουρονικό οξύ είναι μια ουσία που έχουμε μέσα στο δέρμα που...

Οι Κύπριοι είναι απαιτητικοί ασθενείς; Οι Κύπριοι είναι περισσότερο αγχώδεις για τις επεμβάσεις τους. Για μια εγχείρηση δεν αγχώνεται μόνο το άτομο που θα την κάνει αλλά και το οικογενειακό του περιβάλλον.

Ποιες ηλικίες συνήθως καταφεύγουν στους πλαστικούς χειρουργούς; Για κοσμητική χειρουργική έρχονται όλες οι ηλικίες από 20 μέχρι και 70 χρόνων.

Δεν είναι επικίνδυνο μια κοπέλα 20 χρονών, πριν γεννηθεί να προσθέσει στήθος; Η αυξητική του στήθους δεν έχει καμία αρνητική επίπτωση στην εγκυμοσύνη και στο θηλασμό. Μια οποιαδήποτε αυξητική του στήθους μπορεί να έχει άλλα επιπλοκές τις οποίες εξηγεί ο χειρουργός στον ασθενή και είναι δική του απόφαση αν θέλει να πάρει το ρίσκο ή όχι. Σημαντική είναι η επανορθωτική χειρουργική του στήθους μετά από μια μαστεκτομή. Δυστυχώς στην Κύπρο έχουμε πάρα πολλά περιστατικά καρκίνου του μαστού, τα οποία κακώς τα καλύπτουμε χωρίς να τα αντιμετωπίζουμε σωστά.

Η τάση σήμερα είναι η μαστεκτομή να γίνεται και η επανορθωτική; Ναι, διότι η ψυχολογία παίζει πολύ σημαντικό ρόλο.

«Σε κανένα δεν λέω τι πρέπει να κάνει»

Πατί γίνετε πλαστικός χειρουργός; Από την ημέρα που πήγα να σπουδάσω ιατρική ήξερα ότι η κλίση μου ήταν στον χειρουργικό τομέα.

Τι σας συναρπάζει στο χειρουργείο; Μου αρέσει να κάνω κάτι με το μυαλό και τα χέρια. Δεν θα μπορούσα ποτέ να γίνω για παράδειγμα παθολόγος. Όταν τελείωσα ιατρική και πήγα στη Νότιο Αφρική έκανα διάφορες ειδικότητες, ξεκίνησα από ορθοπεδική, μετά λίγη χειρουργική, μόλις πήγα στην πλαστική χειρουργική κατάλαβα ότι αυτό είναι για μένα.

Πατί; Διότι όταν κοιτάξεις στην ολόκληρη της την πλαστική χειρουργική είναι μια ειδικότητα που καθημερινά έχεις να λύσεις προβλήματα για τον κάθε ασθενή ειδικότητες. Καλείσαι να δώσεις λύσεις λειτουργικές αλλά και αισθητικά αποδεκτές. Είναι ένα κράμα «τέχνης» και επιστήμης.

Πώς προέκυψε η ιατρική; Μετά από ένα μακρύ προβληματισμό. Στο γυμνάσιο ήθελα να γίνω αρχιτέκτονας. **Λόγω του μεγαλύτερου κατά 7 χρόνια αρχιτέκτονα αδελφού;** Ίσως να υπήρχε η επιρροή, αλλά ήμουν καλός στο σχέδιο και τα μαθηματικά. Το γεγονός όμως ότι υπήρχε ένας αρχιτέ-

κτονας στην οικογένεια με έκανε να το ξανασκεφτώ και να δω άλλα επαγγέλματα. Αποφάσισα να ξεκινήσω ιατρική στη Γερμανία παρόλο που είχα μια θέση αρχιτεκτονικής στην Αγγλία. Τους πρώτους έξι μήνες ιατρικής μισούσα την κάθε στιγμή στο Πανεπιστήμιο.

Πατί; Διότι κάναμε λατινικά, βιολογία, φυσική και χημεία σε χαμηλό επίπεδο. Σκέφτηκα ότι ήταν λάθος επιλογή και μετά από σκέψεις αποφάσισα να πάω για αρχιτεκτονική. Πήρα να δω σωστά τα χαρτιά μου στο Πανεπιστήμιο. Ήταν μεσημέρι και η γραμματεία ήταν κλειστή. Περιμένοντας να ανοίξει σκεφτόμουν ότι αν γινόμουν γιατρός θα μπορούσα να ήμουν στην Αφρική, να εγχειρίζω μικρά παιδιά και μετά από αυτή τη σκέψη, άλλαξα ιδέα και συνέχισα την ιατρική.

Πότε άρχισε να γίνεται ενδιαφέρουσα; Μετά τον έκτο χρόνο (γελά). Απόλυτα ενδιαφέρουσα έγινε όταν άρχισα να κάνω πλαστική χειρουργική.

Η επιλογή της Νοτίου Αφρικής για ειδικότητα πώς προέκυψε; Άλλη σύμπτωση της ζωής. Όταν τελείωσα τη γενική ιατρική στη Γερμανία πέρασα τις εξετάσεις για να κάνω ειδικότητα στην Αμερική, αλλά έπρεπε να περιμένω κάποιους

μήνες μέχρι να βρω θέση. Ήλθα στην Κύπρο όπου γνώρισα τον γυναικολόγο Ανδρονίκου, ο οποίος ήταν διευθυντής της Γυναικολογίας στο Τζοχάνεσμπουργκ. Με προσκάλεσε να πάω εκεί μέχρι να έλθει η εποχή για την Αμερική. Πήγα για ένα χρόνο και έμεινα είκοσι.

Τι σας κέρδισε στη Νότιο Αφρική; Είναι μια πάρα πολύ όμορφη χώρα, όπου δεν νιώθεις ούτε μια στιγμή ξένο. Τα 20 χρόνια μου έδωσαν πάρα πολλά, μεγάλες επιτυχίες στον ιατρικό τομέα, το Smile Foundation, την πείρα του να είσαι σε ένα ακαδημαϊκό νοσοκομείο.

Η επαφή με τους φοιτητές... ειδικά με τους ειδικευόμενους θα μου λείψει, διότι είναι απίστευτο το πόσα μαθαίνεις. **Ως πλαστικός χειρουργός ερευνάτε τους ανθρώπους;** Όχι, αλλά πολλές φορές όταν χαζεύω τους περαστικούς σε ένα αεροδρόμιο σκεφτόμαι αυτή η μύτη θα ήταν καλύτερη αν ήταν έτσι ή αλλιώς.

Σε ανθρώπους δικούς σας λέτε τη γνώμη σας; Σε κανένα δεν λέω τι πρέπει να κάνει, ακόμα και ασθενείς που με ρωτούν προτιμώ να μην τους λέω διότι πρέπει να έρχονται από τους ίδιους οι αλλαγές.